

SI - 19

Total No. of Pages : 2

Seat No.	4335
----------	------

B.A. (Part - III) (Semester - V) (CBCS) (New) Examination, January - 2023

DSE - E1 : MARATHI

मराठी

साहित्य विचार (Special Paper - VII)

Sub. Code : 75571/79636

Day and Date : Tuesday, 3 - 01 - 2023

Total Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक गुण दर्शावितात.

प्र. 1) योग्य पर्याय निवडा :

[5]

- अ) 'काव्यशास्त्रप्रदीप' हा ग्रंथ कोणी लिहिला आहे.
i) रा. श्री. जोग	ii) स. रा. गाडगीळ
iii) डॉ.के.ना. वाटवे	iv) डॉ. शाम मनोहर
- ब) ललित साहित्य कोणत्या स्वरूपाचे असते.
i) व्यक्तिनिष्ठ	ii) वस्तुनिष्ठ
iii) कल्पनारम्य	iv) ललितरम्य
- क) कल्पनेचा स्वैर विहार म्हणजे काय?
i) बुद्धी	ii) प्रेरणा
iii) उत्प्रेक्षा	iv) संवेदनशिलता
- ड) प्रवासवर्णने वाचण्यामागे वाचकाचे कोणते प्रयोजन असते.
i) जिज्ञासापूर्ती	ii) स्वप्नरंजन
iii) आत्माविष्कार	iv) पलायनवाद
- इ) साहित्यात लयबद्धता या घटकाला कोणी महत्त्व दिले आहे.
i) आनंदवर्धन	ii) भामह
iii) कार्लार्डल	iv) अर्नोल्ड

P.T.O.

SI - 19

प्र.2) पाश्चात्यांच्या साहित्य लक्षणांचे स्वरूप स्पष्ट करा.

[15]

किंवा

साहित्यनिर्मितीच्या शक्तींची साधक बाधक चर्चा करा.

प्र.3) साहित्य प्रयोजनांचा परामर्श घ्या.

[10]

किंवा

ललित साहित्यांतून व्यक्त होणाऱ्या अनुभवांचे विशेष सांगा.

प्र.4) खालीलपैकी कोणत्याही दोन अलंकाराच्या व्याख्या सांगून उदाहरणे द्या.

[10]

अ) अतिशयोक्ती

ब) स्वभावोक्ती

क) अनुप्रास

ड) रूपक

SH - 180

Total No. of Pages : 2

Seat No.	
----------	---

B.A. (Part - III) (Semester - VI) (CBCS) Examination, March - 2023

MARATHI (मराठी)

DSE-E126 : साहित्यविचार (Special Paper - XII)

Sub. Code : 75771/80071

Day and Date : Thursday, 25 - 05 - 2023

Total Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडा :

[5]

- अ) भरतमूनी यांच्या ग्रंथाचे नाव काय ?
i) नाट्यशास्त्र	ii) साहित्यदर्पण
iii) ध्वन्योलोक	iv) रससूत्र
- ब) क्रिडानंदाची उपपत्ती कोणी मांडली ?
i) रिचर्डस्	ii) मिल्टन
iii) हर्बट स्पेन्सर	iv) ॲरिस्टॉटल
- क) कॅथार्सिसचा सिद्धांत कोणी मांडला ?
i) ॲरिस्टॉटल	ii) रूसो
iii) हर्बट स्पेन्सर	iv) माधव ज्युलियन
- ड) सार्वजनिकता हा कोणत्या भाषेचा महत्त्वाचा गुण आहे ?
i) साहित्य भाषा	ii) व्यवहार भाषा
iii) शास्त्र भाषा	iv) संकेत भाषा
- इ) सर्जनशीलता हा कोणत्या भाषेचा गुण आहे ?
i) साहित्य भाषा	ii) व्यवहार भाषा
iii) शास्त्र भाषा	iv) यापैकी नाही

P.T.O.

प्र.2) दीर्घोत्तरी प्रश्न :

व्यवहार भाषा, साहित्याची भाषा व शास्त्र भाषा यातील भेद स्पष्ट करा.

किंवा

शब्दशक्ती म्हणजे काय ते सांगून अभिधा शक्तीचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र.3) लघुत्तरी प्रश्न : (तीनपैकी दोन सोडवा)

[10]

- अ) साहित्य भाषेची विविधता सांगा.
- ब) विरेचन सिद्धांत सांगा.
- क) व्यंजनेचे प्रकार स्पष्ट करा.

प्र.4) लघुत्तरी प्रश्न :

[10]

- अ) छंद म्हणजे काय ते सांगून एका छंदाची लक्षणे व उदाहरणे लिहा.
 - 1) अभंग
 - 2) ओवी
- ब) वृत्त म्हणजे काय सांगून एका वृत्ताचे लक्षण व उदाहरण लिहा.
 - 1) भुजंगप्रयात
 - 2) दिंडी

SR - 5

Total No. of Pages : 2

Seat No.	
----------	--

B.A. (Part - III) (Semester - V) Examination, October - 2023

MARATHI (मराठी)

DSE-E1- साहित्यविचार (Special Paper - VII)

Sub. Code : 75571/79636

Day and Date : Wednesday, 25 - 10 - 2023

Total Marks : 40

Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडा :

[5]

- अ) “शब्दार्थो सहितौ काव्यम्” अशी काव्याची व्याख्या कोणी केली आहे?
i) विश्वनाथ ii) आनंदवर्धन
iii) भामह iv) वर्डस्वर्थ
- ब) ‘काव्यप्रकाश’ हा ग्रंथ कोणी लिहिला आहे?
i) जगन्नाथ ii) मम्मट
iii) विश्वनाथ iv) अभिनवगुप्त
- क) सर्वश्रेष्ठ प्रयोजन म्हणून कोणत्या प्रयोजनाचा उल्लेख केला जातो?
i) यशप्राप्ती ii) अर्थप्राप्ती
iii) आनंद iv) आत्माविष्कार
- ड) ‘प्रतिभा ही वेडाची बहीण आहे’ असे कोणी म्हंटले आहे?
i) दण्डी ii) हेमचंद्र
iii) लॉन्गोसो iv) मॅथ्यू अर्नोल्ड
- इ) ‘कल्पनेचा स्वैरविहार’ असे कशास म्हंटले आहे?
i) बुद्धी ii) प्रेरणा
iii) उत्प्रेक्षा iv) संवेदनशीलता

P.T.O.

प्र.2) दिर्घोत्तरी प्रश्न लिहा. (कोणताही एक)

[15]

प्रयोजन म्हणजे काय ते सांगून यश, व्यवहारज्ञान, आनंद, जिज्ञासापूर्ती, आत्माविष्कार या काव्यप्रयोजनांची सविस्तर चर्चा करा.

किंवा

साहित्यनिर्मितीची कारणे सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र.3) लघुत्तरी प्रश्न लिहा. (तीनपैकी दोन)

[10]

- अ) भामह आणि वर्डस्वर्थ या पौर्वात्य साहित्यिकांनी सांगितलेल्या काव्याच्या व्याख्या स्पष्ट करा?
- ब) ललित साहित्यातून व्यक्त होणाऱ्या अनुभवांचे विशेष सांगा?
- क) 'प्रतिभा ही वेडाची बहीण आहे' सोदाहरण चर्चा करा.

प्र.4) टिपा लिहा. (कोणतेही दोन)

[10]

- अ) अतिशयोक्ती
- ब) स्वभावोक्ती
- क) अनुप्रास
- ड) उपमा

ॐॐ ॐॐ